College van Gedeputeerde Staten
statenbrief

Aan Provinciale Staten
Statencommissie MME

DATUM	13-09-2016	REFERENTIE	N.J.W. Plemper
ONS NUMMER	8199F6F0	DOORKIESNUMMER	06-46994732
NUMMER PS	2016MME149	E-MAILADRES	norbert.plemper@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	2	PORTEFEUILLEHOUDER	Jacqueline Verbeek-Nijhof

Onderwerp Statenbrief: Resultaten onderzoek veiligheid tramkruisingen

Voorgestelde behandeling: Ter kennisgeving

Geachte dames en heren,

Inleiding

Aanleiding
De aanleiding tot het onderzoeken naar de veiligheid is voortgekomen uit gepubliceerde foto's in de media, waarbij vragen zijn gesteld naar de veiligheid van tramkruisingen. Hierover zijn door uw Staten ook vragen gesteld in de Cie MME van 16-11-2015. Op dat moment hebben wij u mondeling een en ander toegelicht en toegezegd het onderzoek met uw te delen.

Voorgeschiedenis
In 2015 heeft zich in Nieuwegein een (licht) ongeval voorgedaan op een tramkruispunt met verkeerslichten. Daarna is er een aantal meldingen geweest in de media over veiligheid bij tramkruisingen en zijn er door diverse journalisten vragen gesteld. Mede naar aanleiding van dit ongeval zijn bij de provincie Utrecht en de gemeente Nieuwegein vanuit verschillende hoeken meldingen binnengekomen van onveilige situaties bij tramovergangen.

Essentie / samenvatting
De eigenaar en beheerder van het tramvervoersysteem heeft aan een extern bureau gevraagd om alle tien tramovergangen in Nieuwegein die met verkeerslichten worden beveiligd, tegen het licht te houden. Ondanks dat de verantwoordelijkheid qua veiligheid bij de wegbeheerder, in dit geval de gemeente Nieuwegein, ligt.
Naar de verkeersveiligheid en veiligheid van verkeerslichtinstallaties van de tramkruisingen te Nieuwegein is onderzoek gedaan. Hieruit blijkt dat in een aantal gevallen elementen ontbreken aan de verkeersinfrastructuur, zoals haaientanden. Op het gebied van de verkeersregelinstallaties zijn er afgezien van het beter afregelen van aan- en uitrijtijden geen onveiligheden ontdekt.

Algemene uitkomst onderzoek
Grote infrastructurele knelpunten op de geregelde tramkruisingen in Nieuwegein zijn niet geconstateerd; over het algemeen is sprake van een hoog veiligheidsniveau. Opvallend is dat op alle locaties waar de trambaan langs een voorrangsweg ligt, de haaientanden ontbreken. Ook zijn niet overal de volgens de richtlijnen benodigde stopstrepen aanwezig. Daarom wordt geadviseerd om de markering op orde te brengen door de ontbrekende haaientanden en stopstrepen aan te brengen.

Conclusie infrastructuur
Het uiterlijk van de tien onderzochte tramkruisingen verschilt van elkaar. Gezien de functies van de kruisende wegen is dat ook logisch. Echter, op de ene locatie is voor andere verkeersdeelnemers veel beter duidelijk dat sprake is van een tramkruising, dan op de andere locatie. Op het merendeel van de kruispunten zijn ook geen verkeersborden of andere aanwijzingen aanwezig die duiden op de aanwezigheid van een tram. Grote infrastructurele knelpunten zijn echter niet geconstateerd. Op de meeste locaties zijn op details desalniettemin nog wel verbeteringen mogelijk.

Conclusie Verkeersregelingen
Tijdens de gedane observaties is gebleken dat het inmelden en uitmelden van trams bij de kruispunten met verkeerslichten goed verloopt. Wel is op een aantal kruispunten waargenomen dat het verkeerslicht voor de tram (negenoog) laat naar wit gaat, waardoor de tram vlak voor het kruispunt moet inhouden. Regeltechnisch gezien zijn er optimalisaties mogelijk.
De verkeerslichten zijn op verschillende manieren geprogrammeerd waarbij opvallend is dat de manier van uitmelden verschillend is. Hierin is geen uniformiteit in de werking van de verkeerslichten waar te nemen. Verder valt op dat de snelheid van de tram bij de kruispunten verschilt. Dit heeft direct invloed op de ontruimingstijden. Op locaties waar de trams afremmen voor een halte, blijkt dat de ingestelde ontruimingstijden te kort zijn. Conflicterende richtingen gaan al naar groen terwijl de tram nog op het kruispunt rijdt.

Het onderzoeksbureau heeft ook specifiek gekeken naar de Symfonielaan, Nieuwegein. Op dit kruispunt is in de media een foto gepubliceerd waarbij een tram over de kruising reed, terwijl de conflicterende richting van fietsers op groen ging. Conclusie hierbij is dat de ingestelde ontruimingstijden te kort staan ingesteld. Zodra een tramvoertuig langzamer rijdt dan de standaard ingestelde snelheid, kan deze situatie zich voordoen. Aanbeveling vanuit het rapport is om deze tijden aan te passen, zodat dit probleem is opgelost.

Meetbaar / beoogd beleidseffect
Aantoonbare veiligheid van tramkruisingen te Nieuwegein.

Financiële consequenties
Het onderzoek naar de veiligheid van tramkruisingen in Nieuwegein heeft circa €17.000,- gekost. Dit wordt betaald uit het standaardbudget voor veilgheid binnen de beheerder Regiotram. Het aanpakken van de verbeterpunten ligt bij de gemeente Nieuwegein. Er zijn geen aanvullende kosten of risico's voorzien voor de provincie Utrecht.

Vervolgprocedure/voortgang
De verantwoordelijke partij voor de verbeterpunten, de gemeente Nieuwegein, heeft ambtelijk toegezegd dat de corrigerende maatregelen vóór eind september 2016 in gang worden gezet. Om dit bestuurlijk vast te leggen is er namens het college van Gedeputeerde Staten van Utrecht een brief verstuurd aan de gemeente Nieuwegein, verantwoordelijke wethouder de heer Snoeren. Hierin is gesteld dat deze afspraak wordt omgezet in een bestuurlijke afspraak tussen de de gemeente Nieuwegein en de provincie Utrecht. Deze afspraak houdt in dat de verbeterpunten uit het onderzoeksrapport zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk in oktober 2016 dienen te zijn opgelost.
Voor het het uitvoeren van een dergelijk onderzoek in de gemeente IJsselstein is geen aanleiding, omdat alle kruisingen zijn beveiligd door middel van overwegbomen. Voor de gemeente Utrecht wordt overwogen om in samenwerking met de gemeente te bepalen of een dergelijk onderzoek zinnig is. Hiermee worden in totaal alle tramkruisingen van het lokale spoor van de provincie Utrecht gedekt.

Concreet voorliggende vraag aan Statencommissie / Provinciale Staten
Kennis te nemen van de conclusies van het onderzoeksrapport.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,